

Asia: VN/11212/2025

Lausuntopyyntö yrittäjyyskasvatuksen ja talousosaamisen linjausluonnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Miten arvioitte yrittäjyyskasvatuksen ja talousosaamisen linjauksiksi valitun viiden suuntaviivan tarkoituksenmukaisuutta ja vaikuttavuutta kokonaisuutena?

Lapin ammattikorkeakoulu kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Lapin ammattikorkeakoulu pitää linjausluonnoksen tavoitteita kannatettavina ja ajankohtaisina. Yrittäjyyskasvatusta ja talousosaamista on tärkeää vahvistaa koko koulutuspolulla, jotta opiskelijoille rakentuu perusta omien vahvuuksien tunnistamiselle, talouden ymmärtämiselle, työelämätaidoille ja yrittäjämäiselle toimintatavalle.

Linjausluonnoksen vahvuutena on yrittäjyyskasvatuksen laaja tulkinta. Kyse ei ole vain opetussisällöistä tai yrityksen perustamisesta, vaan myös asenteista, toimintakulttuurista, pedagogisista ratkaisuista, verkostoista ja oppijoiden toimijuuden vahvistamisesta.

Lapin ammattikorkeakoulussa yrittäjyysosaaminen, talousosaaminen, työelämäyhteydet ja aluekehitys ovat osa opetussuunnitelmia, pedagogiikkaa ja TKI-toimintaa. Työharjoittelu, työelämäprojektit ja kehittämistehtävät tukevat opiskelijoiden yrittäjämäistä toimintatapaa ja asiantuntijuutta.

1. Innostamme toiminnan ja kokeilun avulla yrittäjämäiseen toimintatapaan

Lapin ammattikorkeakoulu kannattaa toiminnallisten, kokeilevien ja yhteisöllisten pedagogisten ratkaisujen vahvistamista. Yrittäjämäinen toimintatapa kehittyy erityisesti aidoissa työelämä- ja kehittämisympäristöissä, joissa opiskelijat ratkaisevat käytännön ongelmia yhdessä työelämän ja yhteisöjen kanssa.

2. Tarjoamme joustavia mahdollisuuksia yrittäjyys- ja talousosaamisen edistämiseen

Opiskelijoille tulee tarjota mahdollisuuksia rakentaa yksilöllisiä opintopolkuja ja syventää yrittäjyys- ja talousosaamistaan. Tätä tukevat HOPS, monialainen opintotarjonta, korkeakouluysteistyö, jatkuva oppiminen sekä startup-toiminta.

Joustavuuden ohella on tärkeää varmistaa, että yrittäjyys- ja talousosaaminen ei jää vain valinnaisten opintojen varaan, vaan riittävä perusosaaminen rakentuu osana tutkintojen ydinsisältöjä.

3. Vahvistamme kasvatuksen ja koulutuksen parissa työskentelevien osaamista pitkäjänteisesti uudella ja päivittyvällä tiedolla

Lapin ammattikorkeakoulu pitää suuntaviivaa tärkeänä. Yrittäjyyskasvatuksen ja talousosaamisen vahvistaminen edellyttää opetus- ja ohjaushenkilöstöltä ajantasaista osaamista, tutkimus- ja ennakkointitiedon hyödyntämistä sekä yhteistyötä työelämän ja sidosryhmien kanssa.

4. Valmistaudumme ja valmennamme tulevaisuuteen

Lapin ammattikorkeakoulu kannattaa tulevaisuusorientaation, ennakkoinnin, digiosaamisen, kriittisen ajattelun ja kansainvälisyysvalmiuksien vahvistamista. Ammattikorkeakoulut yhdistävät näitä teemoja koulutuksessa, soveltavassa tutkimuksessa, työelämäkumppanuuksissa ja aluekehityksessä.

Alueellisesta näkökulmasta on tärkeää tunnistaa yrittäjyys- ja talousosaamisen yhteys elinvoimaan, osaavan työvoiman saatavuuteen, kansainvälistymiseen ja alueiden uudistumiskykyyn.

5 Työskentelemme kestävän tulevaisuuden puolesta

Kestävyyden ja vastuullisuuden tulee olla kiinteä osa yrittäjyys- ja talousosaamista. Lapin ammattikorkeakoulussa ne ovat läpileikkaavia teemoja opetussuunnitelmissa, TKI-toiminnassa ja toimintakulttuurissa.

Muut mahdolliset huomiot linjausluonnoksesta

Korkeakoulut voivat syventää aiemmillä koulutusasteilla syntynyttä osaamista, jos yrittäjyys- ja talousosaamisen perusvalmiudet rakentuvat johdonmukaisesti jo varhaisemmissa vaiheissa.

Yrittäjyyskasvatuksen ja talousosaamisen linjausluonnoksen liitteessä 2 on esimerkinomaisesti lueteltu organisaatioita, jotka tarjoavat kouluille ja oppilaitoksille tukea, asiantuntemusta ja toimintamalleja yrittäjyyskasvatuksen ja talousosaamisen toteuttamiseen. Mitä organisaatioita liitteeseen 2 olisi syytä lisätä? Ilmoita organisaatio, lyhyt kuvaus sen päätehtävästä ja keinoista, joilla organisaatio tukee kouluja ja oppilaitoksia yrittäjyyskasvatuksessa ja talousosaamisen edistämisessä.

Lapin ammattikorkeakoulu ehdottaa, että liitteessä 2 huomioidaan nykyistä vahvemmin alueelliset toimijat ja korkeakoulut. Esimerkinomaisesti liitteeseen voisi lisätä seuraavat toimijat.

-Ammattikorkeakoulut ja yliopistot. Tukevat yrittäjyyskasvatusta ja talousosaamista tutkintokoulutuksen, jatkuvan oppimisen, TKI-toiminnan, yritysysteistyön sekä start-up -toiminnan kautta.

-Alueelliset kauppakamarit. Välittävät tietoa työelämän osaamistarpeista ja tukevat oppilaitosten yritysysteistyötä vierailujen, asiantuntijapuheenvuorojen ja verkostojen avulla.

-Alueelliset yrittäjäjärjestöt ja paikalliset yrittäjäyhdistykset. Tarjoavat yhteyksiä paikallisiin yrittäjiin ja tukevat yrittäjyyskasvatusta esimerkiksi yritys vierailujen, yrittäjätarinoiden ja mentoroinnin avulla.

-Alueelliset kehittämisorganisaatiot ja elinvoimapaalvelut. Tarjoavat oppilaitoksille tietoa alueen yritystoiminnasta, palvelupoluista, rahoitusmahdollisuuksista ja osaamistarpeista.

-Leader-ryhmät. Tukevat paikallista yrittäjyyttä, nuorten osallisuutta ja yhteisölähtöisiä kehittämishankkeita sekä tarjoavat esimerkkejä paikallisesta kehittämisestä.

-Opiskelijakunnat ja opiskelijajärjestöt. Vahvistavat opiskelijoiden osallisuutta, työelämävalmiuksia ja verkostoitumista sekä tukevat opiskelijälähtöisiä kehittämis- ja yritysideoita.

-Ammattiliitot ja alakohtaiset asiantuntijajärjestöt. Tuottavat tietoa työelämästä, urapoluista ja osaamistarpeista sekä tukevat oppilaitoksia asiantuntijavierailuilla ja materiaaleilla.

Liitteen tulisi säilyä esimerkinomaisena eikä muodostaa suljettua luetteloa, koska yrittäjyyskasvatusta ja talousosaamista edistetään usein paikallisissa, alueellisissa ja kansallisissa verkostoissa.

Lahdenkauppi Juha-Pekka
Lapin ammattikorkeakoulu